

Novelizácia prílohy IV. k Protokolu o POPs k Dohovoru o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcim hranicami štátov.

Cieľom tohto protokolu je kontrolovať, znížiť alebo vylúčiť vypúšťanie, emisie a úniky neúmyselne vznikajúcich perzistentných organických látok (tzv. „un-POPs“) z anglického výrazu „un-intentionally produced POPs“. Tento cieľ je zahrnutý aj do nariadenia (ES) č. 850/2004 o POPs, ktoré bolo vydané na základe tohto protokolu a taktiež v nadväznosti na Štokholmský dohovor o POPs, s platnosťou od roku 2004.

Medzi medzinárodne taxatívne stanovené un-POPs podliehajúce kontrole patria polychlórované dibenzo-p-dioxíny (PCDD), polychlórované dibenzofurány (PCDF), polycyklické aromatické uhľovodíky (PAU), hexachlórbenzén (HCB) a polychlórované bifenyly podobné dioxínom (PCB-DL).

Jednou zo základných aktivít v oblasti manažmentu un-POPs je ich identifikácia a kvantifikácia, hodnotenie účinnosti opatrení zavedených s cieľom obmedziť ich vznik a príprava na hodnotenie účinnosti Štokholmského dohovoru o POPs.

Vzhľadom na to, že Protokol o POPs bol podpísaný v roku 1998, je potrebná jeho aktualizácia vo väzbe na najnovšie poznatky z aktivít v oblasti manažmentu un-POPs. V rámci Pracovnej skupiny pre stratégiu a revíziu Dohovoru o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcim hranicami štátov bol skupinou technických expertov pripravený návrh na aktualizáciu prílohy IV. k Protokolu o POPs, v ktorej sú stanovené emisné limity pre dioxíny a furány (PCDD/PCDF) z veľkých stacionárnych zdrojov.

Pri aktualizácii emisných limitov sa vychádzalo z dokumentu Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) z roku 2003 zameraného na hodnoty faktorov ekvivalentu toxicity pre PCDD/PCDF a PCB-DL z hľadiska vplyvu na cicavce. Emisie rôznych príbuzných PCDD a PCDF majú priradený ekvivalent toxicity „TE“ v porovnaní s 2, 3, 7, 8 - tetrachlórdibenzo-p-dioxínom (2,3,7,8-TCDD). Taktiež sa vychádzalo z referenčných dokumentov Európskej únie (EÚ) o najlepších dostupných technikách (BAT), podľa anglického výrazu (Best Available Technique) tzv. BREF, podľa anglického výrazu (BAT Reference Document), ktoré boli postupne vydávané od roku 2000. Zároveň sa prihliadalo na nasledovné technické normy, ktoré boli pripravené v roku 2006 v rámci relevantnej technickej skupiny Európskeho výboru pre normalizáciu (CEN):

STN EN 1948-1 (83 4754) Ochrana ovzdušia. Stacionárne zdroje emisií. Stanovenie hmotnostnej koncentrácie PCDD, PCDF a PCB-DL. Časť 1. Odber vzoriek PCDD a PCDF.

STN EN 1948-2 (83 4754) Ochrana ovzdušia. Stacionárne zdroje emisií. Stanovenie hmotnostnej koncentrácie PCDD, PCDF a PCB-DL. Časť 2. Extrakcia a čistenie PCDD a PCDF.

STN EN 1948-3 (83 4754) Ochrana ovzdušia. Stacionárne zdroje emisií. Stanovenie hmotnostnej koncentrácie PCDD, PCDF a PCB-DL. Časť 3. Identifikácia a stanovenie PCDD a PCDF.

Pripravené sú nasledovné návrhy emisných limitov:

- spaľovne komunálnych odpadov s kapacitou > 3 t/h 0,1 ng TE/m³
- spaľovne zdravotníckych odpadov s kapacitou > 1 t/h 0,1 ng TE/m³ (zmena oproti 0,5 ng TE/m³)
- spaľovne nebezpečných odpadov s kapacitou > 1 t/h 0,1 ng TE/m³ (zmena oproti 0,2 ng TE/m³)
- elektrické a oblúkové pece pre sekundárnu výrobu ocele
 - .. existujúce zariadenia 0,5 ng TE/m³
 - .. nové zariadenia 0,1 ng TE/m³
- .. spaľovne odpadov v kategórii „ostatný odpad“ s kapacitou > 1 t/h 0,1 ng TE/m³

Pre zariadenia na sekundárnu výrobu medi, hliníka, olova a zinku by sa limitné hodnoty pre PCDD a PCDF mali stanovovať podľa EÚ BREF dokumentov, ktoré sú uverejnené na adrese: <http://enviroportal.sk> v rámci informácie o najlepších dostupných technikách pre jednotlivé priemyselné odvetvia a druhy prevádzok v časti IPKZ (Integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania životného prostredia).

Vzhľadom na to, že medzi veľké stacionárne zdroje emisií PCDD, PCDF a PCB-DL patrí aj domové vykurovanie, Európska komisia zabezpečuje projekt zameraný na vytvorenie databázy rôznych techník odborného odhadu vzniku týchto un-POPs. Súčasne by sa mala vytvoriť aj databáza opatrení na obmedzovanie vzniku un-POPs, ktoré sa používajú v jednotlivých členských krajinách Európskej únie. Cieľom tohto projektu je snaha o zjednotenie požívania rôznych spôsobov odhadovania množstva un-POPs v tejto oblasti a o špecifikáciu vhodných opatrení, ktorými sa dosiahne znížovanie vzniku un-POPs vo väzbe na rôzne druhy používaných vykurovacích systémov domácností a vo väzbe na rôzne druhy paliva používaného v domácnostiach. Za účelom zlepšenia vzájomnej informovanosti o tejto problematike bola zriadená aj osobitná stránka na internete: <http://www.bipro.de/dioxin-domestic/>.